

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

A. MECANICĂ

Test 1

A gravitațional gorsulás értéke: $g = 10\text{m/s}^2$.

I. Az 1-5 kérdések esetében írjátok a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét!

(15 puncte)

1. A teljesítmény mértékegységének jele az S.I. rendszerben:

- a. W   b. J   c. N   d. kWh   **(3p)**

2. Egy test állandó sebességgel halad egy vízszintes felületen. Ilyen körülmények között:

- a. a test gravitațional helyzeti energiája nő
b. a test mozgási energiája csökken
c. a test mozgási energiája állandó marad
d. a test gravitațional helyzeti energiája csökken.   **(3p)**

3. Egy m tömegű test h magasságban található ahhoz a szinthez képest, amelyen megegyezés szerint nullának tekintjük a gravitațional helyzeti energiát, a Föld homogénnek tekintett gravitațional terében. A Föld-test rendszer kölcsönhatásából származó helyzeti energia kifejezése:

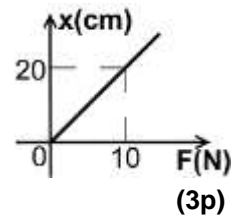
- a. $E_p = \frac{mgh}{2}$ b. $E_p = mgh$ c. $E_p = mg$ d. $E_p = 2mgh$ **(3p)**

4. Egy m tömegű testet állandó, nullától különböző, a modulussal rendelkező gorsulással emelünk függőlegesen felfelé egy elhanyagolható tömegű kábel segítségével. A kábelben fellépő feszítőerő modulusát megadó kifejezés:

- a. $T = mg$ b. $T = m \cdot a$ c. $T = m \cdot (g - a)$ d. $T = m \cdot (g + a)$ **(3p)**

5. A mellékelt ábrán egy rugó megnyúlását ábrázolták a megnyúlást létrehozó erő modulusának függvényében. A rugó rugalmassági állandójának értéke:

- a. 2N/m
b. 50N/m
c. 100N/m
d. 200N/m

II. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 puncte)

Egy $m = 100\text{g}$ tömegű test állandó sebességgel mozog vízszintesen, az $\vec{F}_1$ erő hatására, amely $\alpha = 30^\circ$ szöget zár be a vízszintessel, amint a mellékelt ábra mutatja. A test és a sík

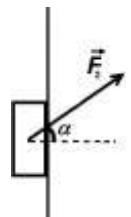
közötti súrlódási együttható értéke: $\mu \cong 0,19 \left(= \frac{\sqrt{3}}{9} \right)$.

a. Ábrázoljuk a mozgás során a testre ható összes erőket.

b. Számítsátok ki az $\vec{F}_1$ erő számértékét.

c. A testet állandó sebességgel felfelé mozgatjuk egy függőleges fal mentén az $\vec{F}_2$ erővel, mely $\alpha = 30^\circ$ szöget zár be a vízszintessel, amint a mellékelt ábra mutatja. A test és fal közötti súrlódási együttható $\mu = 0,19 \left(\cong \frac{\sqrt{3}}{9} \right)$. Számítsátok ki az $\vec{F}_2$ erő számértékét.

d. Számítsátok ki a test gorsulását, ha az $\vec{F}_2$ erő számértéke $F_2 = 6\text{N}$.

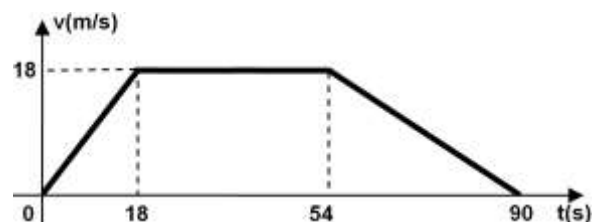
(15 puncte)

III. Oldjátok meg a következő feladatot:

A mellékelt ábrán egy metro sebességének változása látható két állomás között történő elmozdulás ideje alatt.

A metro teljes tömege $M = 200\text{t}$. A mozgás során fellépő ellenállási erő állandó és a metro súlyának $f = 0,1$ -szeresét teszi ki. Határozzátok meg:

- a. a metro gorsulását a mozgás első $\Delta t_1 = 18\text{s}$ -ban;
b. Az eredő erő mechanikai munkáját a mozgás első 54s -ban;
c. az ellenállási erő munkáját az $[54\text{s}; 90\text{s}]$ intervallumban;
d. a metro középsebességét a két állomás között.

Examenul de bacalaureat național 2020

**Proba E, d)
FIZICĂ**

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ

Test 1

Az Avogadro szám $N_A = 6,02 \cdot 10^{23} \text{ mol}^{-1}$, az egyetemes gázállandó $R = 8,31 \frac{\text{J}}{\text{mol} \cdot \text{K}}$. Eg adott állapothoz tartozó

paraméterek között fennálló összefüggés: $p \cdot V = \nu RT$.

I. Az 1-5 kérdések esetében írjátok a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét!

(15 puncte)

1. Adott ν mennyiségű ideális gáz a mellékelt ábrán látható, p - T koordináta-rendszerben ábrázolt termodinamikai körfolyamatot írja le. A gáz által elfoglalt legnagyobb térfogatnak megfelelő állapot:

- a. 1   b. 2   c. 3   d. 4

2. A fizikai mennyiségek jelölései megegyeznek a tankönyvben használtakkal.

A $\frac{Q}{m \cdot \Delta T}$ tört által értelmezett fizikai mennyiség:

- a. fajhő
b. mólhő
c. hőkapacitás
d. hő.

3. Egy mól ideális gáz belső energiája állandó marad a következő folyamatban:

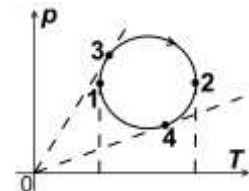
- a. izoterm sűrítés
b. adiabatikus kiterjedés
c. izobár kiterjedés
d. adiabatikus összenyomás.

4. A fizikai mennyiségek jelölései megegyeznek a tankönyvben használtakkal. A $\frac{Q - \Delta U}{\Delta V}$ tört által kifejezett fizikai mennyiség mértékegysége az S.I. rendszerben:

- a. kg   b. m   c. Pa   d. W   (3p)

5. Adott mennyiségű ideális gáz V_1 térfogatról $V_2 = 2V_1$ térfogatra terjed ki egy olyan folyamatban, melyben $p = aV^2$, ahol a egy pozitív állandó. A két állapotnak megfelelő nyomások közötti összefüggés:

- a. $p_2 = 0,25p_1$ b. $p_2 = 0,5p_1$ c. $p_2 = 2p_1$ d. $p_2 = 4p_1$ (3p)

(3p)

(3p)

(3p)

II. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 puncte)

Egy tartályban molekuláris oxigén gáz található ($\mu_{O_2} = 32 \text{ g/mol}$), melynek sűrűsége $\rho_1 = 1,6 \text{ kg/m}^3$ és hőmérséklete $t_1 = 17^\circ\text{C}$. A tartályt lezárják és az oxigént addig melegítik, míg nyomása $p_2 = 3 \cdot 10^5 \text{ Pa}$ lesz. Ezt követően a tartályból eltávolítanak $\Delta m = 20 \text{ g}$ tömegű oxigént, majd a tartályt lehűtik, míg a nyomás felére csökken, az abszolút hőmérséklet pedig 1,5-ször lesz kisebb. Határozzátok meg:

- a. egyetlen oxigén molekula tömegét;
b. az oxigén kezdeti nyomását;
c. az abszolút hőmérséklet azon értékét, amelyre felmelegítették az oxigént
d. a tartályban maradt oxigén tömegét.

III. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 puncte)

$\nu = 1 \text{ mol}$ kétatomos ideális gáz $\left(C_p = \frac{7}{2}R\right)$ egy körfolyamatot végez. A kezdeti 1-es állapotban a gáz V_1 térfogatot foglal el, hőmérséklete $t_1 = 27^\circ\text{C}$, nyomása pedig p_1 . A gázt izobár módon melegítik, ameddig térfogata megkétszereződik. Ezt követően izochor módon melegítik a 3-as állapotig, melyben a nyomása $p_3 = 2p_1$ lesz. Utána a gázt izoterm módon összenyomják, míg térfogata $V_4 = V_1$ lesz. Izochor hűtést követően visszatér a kezdeti állapotba. Tekintsétek $\ln 2 \cong 0,7$.

- a. Ábrázoljátok a körfolyamatot a p - V koordináta-rendszerben.
b. Határozzátok meg a gáz belső energiájának a változását az $1 \rightarrow 2 \rightarrow 3$ folyamatban.
c. Számítsátok ki a gáz által egy körfolyamat során a külső környezettel cserélt összes munkát
d. Határozzátok meg a gáz által a körfolyamatban a külső környezetnek leadott hőt.

Examenul de bacalaureat național 2020

**Proba E, d)
FIZICĂ**

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU

Test 1

I. Az 1-5 kérdések esetében írjátok a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét!

(15 puncte)

1. A fizikai mennyiségek jelölései megegyeznek a tankönyvben használtakkal, az $R \cdot I$ szorzat által meghatározott fizikai mennyiség mértékegysége a következő alakban írható:

- a. $J \cdot A^{-1} \cdot s^{-1}$ b. $J \cdot A^{-2}$ c. $J \cdot s^{-1}$ d. $W \cdot s^{-1}$ **(3p)**

2. Egy egyszerű elektromos áramkör hatásfoka felírható, mint:

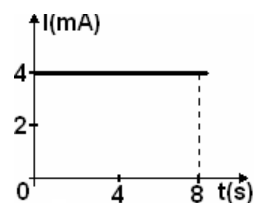
- a. az áramforrás e.m.f. –nek és a külső áramkörre eső feszültségnek a hányadosa.
b. a külső áramkörbe leadott teljesítmény és az áramforrás által a teljes áramkörbe leadott teljesítmény hányadosa
c. az áramforrás belsejében leadott energia és a külső áramkörben leadott energia hányadosa
d. az áramforrás belső ellenállásának és a külső áramkör ellenállásának a hányadosa.

3. Egy elektromos melegítő ellenállása $R = 100 \Omega$ és $\Delta t = 1$ h ideig működik, miközben $U = 200$ V -al táplálják. Ez idő alatt a következő mennyiségű hő keletkezik:

- a. $1,44 \cdot 10^6$ J   b. $7,22 \cdot 10^5$ J   c. $2,44 \cdot 10^4$ J   d. $4,44 \cdot 10^2$ J   **(3p)**

4. A mellékelt ábrán egy vezetõn áthaladó áram erõsségének változását ábrázolták az idő függvényében. A vezetõ merõleges keresztmetszetén a $t_1 = 0$ s és $t_2 = 4$ s pillanatok közötti intervallumban áthaladó töltésmennyiség:

- a. 64 mC
b. 32 mC
c. 16 mC
d. 8 mC

(3p)

5. Egy réz vezeték fajlagos ellenállása $\rho = 1,7 \cdot 10^{-8} \Omega \cdot m$, ellenállása $R = 0,8 \Omega$ és merõleges keresztmetszetének területe $S = 3,4$ mm². A vezeték hossza:

- a. 16 cm   b. 40 m   c. 160 m   d. 200 m   **(3p)**

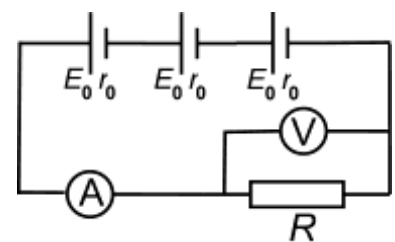
II. Oldjátok meg a következõ feladatot:

(15 puncte)

Egy fogyasztó ellenállásának kísérleti úton történõ meghatározásához az ábrán látható áramkört hozták létre. Az áramforrástelepet három, egymással sorosan kapcsolt, azonos, egyenként $E_0 = 4,5$ V elektromotoros feszültségû és $r_0 = 0,5 \Omega$ belsõ ellenállású áramforrásból hozták létre.

Az ampermérõ belsõ ellenállása R_A . Az ideálisnak tekintett voltmérõ ($R_V \rightarrow \infty$) $U_1 = 12$ V feszültséget mutat. Az ampermérõ által jelzett érték $I_1 = 0,5$ A. Határozzátok meg:

- a. a fogyasztó ellenállását;
b. az ampermérõ R_A belsõ ellenállását;
c. a voltmérõ által jelzett értéket, hogyha azt lekapcsoljuk a fogyasztóról és rákötjük a három áramforrás valamelyikének a kapcsaira.
d. az ampermérõ által jelzett értéket, ha véletlenül az egyik áramforrást fordított polaritással kötjük be.

(15 puncte)

III. Oldjátok meg a következõ feladatot:

Egy világító dísz $n = 10$ égõsorból áll. Minden égõsor k darab, egymással sorosan kapcsolt égõt tartalmaz. Az $n = 10$ égõsört párhuzamosan kapcsolták össze. Az égõk egyformák, mindegyikük névleges feszültsége $U_n = 2,5$ V és névleges teljesítménye $P_n = 1$ W. A díszet egy olyan aljzatról mûködtetik, amely állandó $U = 220$ V feszültséget biztosít. Határozzátok meg:

- a. egyetlen égõ ellenállását a névleges értékeken való mûködés közben;
b. azon égõk k számát, amennyit tartalmaznia kell egyetlen égõsornak ahhoz, hogy azok a névleges értékeiken mûködjenek;
c. egyetlen égõ által egy óra alatt elfogyasztott elektromos energiát, ha azok a névleges értékeiken mûködnek;
d. legfeljebb hány égõsor mûködtethetõ ebbõl az aljzatról, ha ez egy $I_{\max} = 5$ A olvadó biztosítékkal van ellátva? Úgy tekintjük, hogy egyetlen égõsort alkotó égõk k száma változatlan.

Examenul de bacalaureat național 2020

Proba E, d)

FIZICĂ

Filiera tehnologică – profilul tehnic și profilul resurse naturale și protecția mediului

- Sunt obligatorii toate subiectele din două arii tematice dintre cele patru prevăzute de programă, adică: A. MECANICĂ, B. ELEMENTE DE TERMODINAMICĂ, C. PRODUCEREA ȘI UTILIZAREA CURENTULUI CONTINUU, D. OPTICĂ
- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

D. OPTICĂ

Test 1

A Planck állandó értéke $h = 6,6 \cdot 10^{-34} \text{ J} \cdot \text{s}$.

I. Az 1-5 kérdések esetében írjátok a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét! (15 puncte)

1. Egy műanyag pálcát belehelyezünk egy pohár vízbe. Kívülről nézve a pálca megtörtnek tűnik, mert:

- a. a víz hidegebb, mint a levegő
- b. a fény visszaverődik a levegő-víz határfelületén
- c. a fény sebessége nagyobb vízben, mint levegőben
- d. a fény megtörik a levegő-víz határfelületén.

(3p)

2. A frekvencia mértékegysége S.I.rendszerben:

- a. m^{-1}
- b. s^{-1}
- c. s
- d. m

(3p)

3. Egy valódi tárgy szórólencse által alkotott képe:

- a. valódi, nagyított, fordított állású
- b. valódi, kicsinyített, egyenes állású
- c. virtuális, nagyított, egyenes állású
- d. virtuális, kicsinyített, egyenes állású.

(3p)

4. Egy siktűkör az előtte levő tárgyról képet alkot. Ha a tárgyat a tükörtől a távolsággal eltávolítjuk, akkor a tárgy és kép közötti távolság:

- a. megnő a -val
- b. csökken a -val
- c. nő $2a$ -val
- d. csökken $2a$ -val

(3p)

5. Az $f_1 = 30 \text{ cm}$ illetve $f_2 = -10 \text{ cm}$ fókusz távolságú tükrokből egy centrált optikai rendszert hoznak létre.

Ahhoz, hogy a rendszerre az optikai főtengellyel párhuzamosan beeső fénynyaláb a rendszerből kilépve is párhuzamos maradjon az optikai főtengellyel, ahhoz a lencsék közötti távolságnak a következő értéknek kell lennie:

- a. 10 cm
- b. 15 cm
- c. 20 cm
- d. 40 cm

(3p)

II. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 puncte)

Stúdió fényképezőgépeket manapság optikai múzeumokban láthatunk, vagy egyes fotográfus művészek stúdiójában. Ezek a fényképezés történetének egy bizonyos korszakát jelentették, de később, kiterjedt méreteik miatt használatuk kényelmetlenné vált. A fényképezendő tárgyról jövő fénysugarak a objektíven haladnak keresztül (a fényképezőgép azon része, mely a tárgy képét alkotja meg). Az első ilyen fényképezőgépek egyikének az objektívje két, egymáshoz illesztett vékony lencséből áll (L_1) és (L_2). Az (L_1) lencse fókusz távolsága $f_1 = 21 \text{ cm}$. Az illesztett rendszer fókusz távolsága $f = 30 \text{ cm}$. A tárgy képe a lencserendszer mögött elhelyezett ernyőn keletkezik. Ahhoz, hogy a keletkezett kép éles legyen, az ernyőt az objektívhez képest $d_{\text{max}} = 45 \text{ cm}$ távolságon lehet elmozdítani. Miután megkapták az éles képet, az ernyőt filmmel helyettesítik. Számítsátok ki:

- a. az (L_1) lencse törőképességét;
- b. az (L_2) lencse fókusz távolságát;
- c. azt a minimális távolságot, melyre el lehet helyezni egy tárgyat a lencserendszer előtt ahhoz, hogy az ernyőn annak éles képe jelenjen meg;
- d. a rendszer vonalas nagyítását akkor, ha a tárgyat az objektív előtt, tőle 90 cm távolságra helyezzük el.

III. Oldjátok meg a következő feladatot:

(15 puncte)

Adott egy henger alakú, kellően nagy átmérőjű edény, melynek mélysége $h = 20 \text{ cm}$, és amelyet megtöltük

egy $n = \sqrt{2}$ törésmutatójú, átlátszó folyadékkal. Az edény alján egy kis méretű fényforrás található. Ebből a fényforrásból származó egyik fénysugár a függőlegeshez képest 30° -os szögben esik be a folyadék felületére. A fény egy része visszaverődik, másik része pedig megtörik.

- a. Rajzoljátok meg a fénysugár útját a két közegben.
- b. Számítsátok ki, hogy a függőlegeshez képest hány fokos szögben lép ki a fénysugár a levegőbe.
- c. Határozzátok meg, hogy a visszavert fénysugár az edény alján, a fényforráshoz képest milyen távol esik be.
- d. Számítsátok ki annak a beesési szögnek az értékét, melyre a megtört fénysugár a folyadék felületén halad tovább.